

SHERBIMET KËSHILLIMORE NË AGROBIZNES

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Shkencave të Jetës dhe Mjedisit
Titulli i lëndës:	Sherbimet Këshillimore në Agrobiznes
Programi:	Agrobiznes
Niveli:	Bachelor
Statusi lëndës:	Obligative (O)
Viti i studimeve:	Viti 2 / Semestri 4
Numri i orëve në javë:	2 + 2
Vlera në kredi – ECTS:	6 ECTS
Koha / lokacioni:	Do të shpallet
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. Ass. Dr. Nol Krasniqi
Të dhënat kontaktuese:	nol.krasniqi@uni-prizren.com; +383 44 702 505
Përshkrimi i lëndës:	Kjo lëndë shqyrton shërbimet këshillimore në sektorin e agrobiznesit dhe rëndësinë e këtyre shërbimeve si një rol vendimtar në rritjen e produktivitetit bujqësor, rritjen e sigurisë ushqimore, përmirësimin e jetesës rurale dhe promovimin e agrobiznesit si një motor i rritjes së qënushme ekonomike në zonat rurale. Trajtohen poashtu roli i shërbimeve këshillimore në sigurimin që fermerët të kenë qasje në teknologji të përmirësuara, rëndësinë e kooperimit dhe informacionet e fundit për qasjen në fonde nëprmet granteve vendore dhe ndërkombëtare. Përmes shërbimeve këshillimore për fermerë, si dhe shtëpi rurale dhe komunitete të cilat adresojnë çështje më të gjëra socio-ekonomike në zona rurale.
Qëllimi i lëndës:	Qëllimi i këtij kursi është t'i mësoj studentët për të identifikuar dhe kuptuar shërbimet këshillimore në sektorin e agrobiznesit. Gjithashtu ofron njohuri teorike dhe praktike lidhur me shërbimet këshillimore në sektorin e agrobiznesit. Rëndësia e sektorit publik për themelimin e shërbimeve këshillimore, strategjitë dhe objektivat, si dhe fokusohet në funksionimin e shërbimeve këshillimore në botë, europë, regjion dhe Kosovë. Zhvillimi i shkathtësive të studentëve për të njohur dhe kuptuar procesin e planifikimit, hartimit dhe zbatimit të strategjive të shërbimeve këshillimore është një prioritet i rëndësishëm i kësaj lënde.
Rezultatet e të nxënit:	Pas përfundimit të kursit, studentët do të jetë në gjendje të: ▪ Kuptojnë parimet e shërbimeve këshillimore, metodat, çështjet organizative dhe këshillat profesionale ▪ Mësojnë situatën e bisedave në rolin e këshilltarit/këshilltar dhe klient/klient ▪ Njohin qëndrimet e tyre dhe për të ndërtuar repertorët e reja të sjelljes ▪ Ti njohin funksionimin e sistemeve dhe metodave të shërbimeve këshillimore në europë dhe regjion. ▪ Të jenë në gjendje ofrojnë përkrahje përmes shërbimeve këshillimore për fermerë, si dhe shtëpi rurale dhe komunitete të cilat adresojnë çështje më të gjëra socio-ekonomike në zona rurale.

	- Të njohin efektet e shërbimeve këshillimore në sektorin e bujqësisë në konkurrueshmëri dhe i orientuar nga tregu. - Të kuptojë rolin e shërbimeve këshillimore mbi sigurimin e informatave të përditësuara dhe qasjen në format mbështetse për fermerët dhe NVM, që aplikojnë për grante dhe subvencione të cilat janë në dispozicion përmes MBPZHR dhe programeve BE/donatorë.		
Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënës të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	2	14	28
Ushtrime teorike/laboratorike	2	15	30
Punë praktike	1	3	3
Kontaktet me mësimdhënësin (konsultimet)	1	15	15
Ushtrime në teren	1	3	3
Kollokviume, seminare	2	2	4
Detyra të shtëpisë	1	13	13
Koha e studimit vetanë të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	2	15	30
Përgaditja përfundimtare për provim	2	8	16
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuiz, provim final)	2	2	4
Projektet, prezentimet etj.	4	1	4
Totali			150 orë (6 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjërata, ushtrime, diskutime, konsultime, projekte kursi, detyra shtëpie, kollokviume, provimi përfundimtar.		
Metodologjia e vlerësimit:	- Vijueshmëria e rregullt dhe aktive: 10%, - Provimi i ndërmjetëm (kollokviumi): 20%, - Projekti i kursit: 10%, - Provimi final: 60%.		
Literatura			
Literatura primare:	Davis, K., S. C. Babu, and C. Ragasa. (2020). Agricultural Extension: Global Status and Performance in Selected Countries. International Food Policy Research Institute. Washington, DC William McLeod Rivera, M. Kalim Qamar (2003) Agricultural Extension, Rural Development and the Food Security Challenge. FAO, Romë Jock R. Anderson, Gershon Feder (2007) Agricultural Extension. Handbook of Agricultural Economics, Volume 3. Elsevier		
Literatura shtesë:	Maurice J. Rolls (2001) Review of farm management in extension programmes in central and eastern european countries. FAO, Romë. RKS - Ligji nr. 04/L-074 Për Shërbime Këshilluese për Bujqësi dhe Zhvillim Rural MBPZHR – “Raporti i Gjellbër” Raportet periodike		

	EU commission (2010) Report from the Commission to the European Parliament and the Council on the application of the Farm Advisory System, Bruksel. Katrin P., Labartheb P., Monica Caggianob M., Lorenzo-Arribasca A. (2016) How does commercialisation impact on the provision of farmadvisory services? Evidence from Belgium, Italy, Ireland and the UK. Land Use Policy. Elsevier
--	--

Plani i dizajnuar i mësimit:		
Java	Ligjërata	Ushtrime
<i>Java e parë:</i>	Hyrje në konceptet dhe principet e shërbimeve këshillimore	Shpërndarja e temave të projekteve seminarike.
<i>Java e dytë:</i>	Nevoja për një kuptim më të mirë të statusit dhe performancës së shërbimeve shtesë dhe këshilluese	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës parë të ligjëratave.
<i>Java e tretë:</i>	Trendet Globale në Sigurimin e personelit dhe metodat e shërbimeve këshillimore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dytë të ligjëratave.
<i>Java e katërt:</i>	Krahasimi i Sistemeve Kombëtare të shërbimeve këshillimore: Zbatimi i Kornizës më të Përshtatshme	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës tretë të ligjëratave.
<i>Java e pestë:</i>	Metodat e Shërbimeve Këshillimore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës katërt të ligjëratave.
<i>Java e gjashtë:</i>	Përformanca e Shërbimeve Këshillimore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës pestë të ligjëratave.
<i>Java e shtatë:</i>	Strategji të diferencuara për të zvogëluar varfërinë dhe pasigurinë ushqimore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës gjashtë të ligjëratave.
<i>Java e tetë:</i>	Provimi i ndërmjetëm (kollokviumi)	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës shtatë të ligjëratave.
<i>Java e nëntë:</i>	Dallimi midis shërbimeve këshillimore bujqësore dhe shërbimeve këshillimore rurale	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës tetë të ligjëratave.
<i>Java e dhjetë:</i>	Shërbimet Këshillimore Publike dhe Private si dhe partneriteti në mes tyre.	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës nëntë të ligjëratave.
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Korniza konceptuale për analizimin e organizatave të shërbimeve këshillimore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dhjetë të ligjëratave.
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Shërbimet Këshillimore në Europë	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës njëmbëdhjetë të ligjëratave.
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Shërbimet Këshillimore në Kosovë dhe Region	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dymbëdhjetë të ligjëratave.

<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	Ligji nr. 04/L-074 Për Shërbime Këshilluese për Bujqësi dhe Zhvillim Rural	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës tëmbëdhjetë të ligjëratave.
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Prezantimi i projekteve semestrale.	Prezantimi dhe diskutimi i projekteve semestrale të studentëve.
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
▪ Studenti duhet të jetë i ndërgjegjshëm dhe të respektojë institucionin dhe Kodin e etikës. ▪ Studenti duhet të respektojë orarin e ligjëratave, ushtrimeve dhe të jetë i vëmendshëm. ▪ Studenti posedojë dhe paraqesë ID kartën në provime e ndërmjeme dhe provime përfundimtare, ▪ Gjatë hartimit të projekteve të kursit, studenti duhet t'i përmbahet udhëzimet e dhëna nga mësimmshënësi. ▪ Gjatë orës së provimit është i ndaluar përdorimi i celularëve.		